

Volby do Evropského parlamentu 2014

Ve dnech 22. 5.–25. 5. 2014 proběhly v celé Evropské unii volby do Evropského parlamentu. Jednalo se již o osmé přímé volby do tohoto orgánu. Poprvé šli Evropané k volbám v roce 1979. Tehdy jich přišlo 61,99 %, poté volební účast v eurovolbách postupně klesala. V roce 2009 byla 43 %, v roce 2014 se podařilo tento kelesající trend zastavit. K volbám dorazilo 43,09 % Evropanů. Co volby přinesly v jednotlivých evropských státech? Jaké bude nové složení Evropského parlamentu? Eurovolby jsou tématem nejnovějšího Čtrnáctidenníku.

Volební účast

Jak již bylo zmíněno výše, volby v roce 2014 přinesly, ač nepatrně, zastavení propadu volební účasti. Nejvyšší volební účast byla tradičně v zemích, kde se chodí k volbám povinně, ať už se sankčním mechanismem (Belgie) nebo bez sankcí (Itálie). V Belgii přišlo k volbám 90 % občanů, stejně tak v Lucembursku. Dalšími zeměmi s povinnou voličskou participací jsou Řecko (58,20 %) či Kypr (43,97 %).

V Itálii, kde je volební účast povinná, avšak neexistuje sankční mechanismus, přišlo k volbám 60 % občanů. Mezi ostatní země s vysokou volební účastí patří zejména Malta, kde se voleb zúčastnilo 74,81 % občanů, dále pak Dánsko (56,4 %) a Irsko (51,6 %). Poloviční účasti se také přiblížilo Švédsko (48,8 %), Německo (48,1 %), Španělsko (45,9 %) či Rakousko (45,7 %). Na druhém konci stojí země s nejnižším počtem voličů. Tradičně nejnižší volební účast byla na Slovensku (13 %), překvapivě pak v České republice (19,5 %). Následují Slovinsko (20,96 %) a Polsko (22,7 %).

Volby v České republice

Česká republika obsadila v Evropském parlamentu celkem 21 křesel (o jedno méně než v roce 2009). Vítězem voleb se stalo hnutí ANO 2011, které získalo 16,13 % hlasů a 4 mandáty. Druhá skončila nečekaně TOP 09 s podporou

Starostů a nezávislých (15,95 %, 4 mandáty). Nejsilnější vládní strana ČSSD získala 14,17 %, což jí přineslo taktéž 4 mandáty. KSČM obdržela 10,98 % a 3 mandáty, KDU-ČSL 9,95 % a 3 mandáty, ODS 7,67 % a 2 mandáty. Pětiprocentní kvórum překročili Svobodní, kteří získali 5,24 % obdrželi jeden mandát. Těsně pod prahem 5 % skončila Pirátská strana s 4,78 %, Strana zelených s 3,77 % a Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury s 3,12 %. Právě první dvě strany, které skončily těsně pod prahem pěti procent, se chystají podat k Ústavnímu soudu stížnost na neregulérnost voleb právě kvůli pětiprocentní uzavírací klauzuli.

Vítěz parlamentních voleb ČSSD získala prvenství pouze ve dvou krajích (Moravskoslezský a Olomoucký), naopak ANO 2011 triumfovalo hned v šesti krajích. Nejlepší výsledek zaznamenalo hnutí Andreje Babiše v Karlovarském kraji (21,02 %). TOP 09 zvítězila v kraji plzeňském, středočeském a v Praze. V hlavním městě si TOP 09 připsala nejlepší výsledek, a to téměř 27 %.

Nejvíce preferenčních hlasů získal kandidát za TOP 09 Jiří Pospíšil (77 724), následně lídr ČSSD Jan Keller (57 812) a lídr ANO 2011 Pavel Telička (50 784).

Volební účast byla druhá nejnižší v celé EU (19,5 %), v roce 2009 byla účast 28,22 %, v roce 2004 28,32 %.

Zdroj: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/evropske-volby-2014-kompletni-vysledky/r/18e952d8e45911e398cc0025900fea04/r/51112900e45511e3b5960025900fea04/>

Volby v Evropské unii

Asi největším překvapením eurovoleb je výsledek euroskeptických a nacionalistických stran ve Francii, Velké Británii a Řecku. V dalších zemích nacionalistické formace posílily.

Největší triumf zaznamenala Národní fronta ve Francii, která získala 25 % hlasů a připadne jí 24 křesel v Evropském parlamentu. Druhá pravice UMP obdržela 20,8 % (20 křesel) a až na třetím místě skončili vládní socialisté, kteří si po krachu v komunálních volbách připsali další porážku (14 %, 13 křesel). Národní fronta tak potvrdila svou silnou pozici, kterou si získala během komunálních voleb minulý měsíc. Ačkoli volební systém (dvoukolový většinový) Národní frontě vždy uškodil, když mnoho jejích kandidátů prošlo do druhého kola, ale bez koaličního potenciálu v něm jen málokdy získali mandát. Dalším překvapením skončily volby ve Velké Británii, kde Strana za nezávislost Spojeného království (UKIP) získala 27,49 % hlasů a 24 křesel v Evropském parlamentu. UKIP si polepšil o více než 10 % oproti volbám v roce 2009. Druzí labouristé získali o 320 tisíc hlasů méně (25,40 % a 20 mandátů), také labouristé si polepšili o více než 9 % oproti roku 2009. Naopak vládní konzervativci získali pouze 23,93 % (19 křesel), což je o 3,8 % méně než v roce 2009. Konzervativci tak přišli o 7 křesel. Nejhlubší propad zaznamenali liberálové, kteří obhajovali 11 křesel a získali jen jedno. Naopak Zelení si o jedno křeslo polepšili a výsledkem 7,87 % obsadili 3 křesla.

V Řecku zvítězila Koalice radikální levice (SYRIZA), která se profiluje jako silně socialistická strana, která negativně vystupuje vůči Evropské unii. SYRIZA v Řecku získala 26,55 % a obsadí 7 křesel.

Na Slovensku tradičně zvítězil vládní Smer-SD, strana premiéra Roberta Fica získala 24,09 % a 4 mandáty. Nízká volební účast přinesla velkou stranickou roztříštěnost, a proto do Evropského parlamentu míří 8 slovenských politických stran.

Očekávaným vítězem v Německu se stala CDU/CSU, která obdržela 35,30 % hlasů (34 křesel). S velkým odstupem skončili druzí sociální demokraté (27,30 %, 27 křesel). Jelikož pro volby do Evropského parlamentu v Německu neexistuje volební klauzule, získalo mandát celkem 13 stran, mimo jiné Strana ochránců zvířat (1,2 %, 1 mandát). Euroskeptická Alternativa pro Německo (AfD) získala 7 % hlasů, což jí vyneslo 7 mandátů, naopak ještě donedávna vládní liberálové spadli pod pět procent a jen díky volebnímu systému dosáhly na 3 mandáty.

Nový Evropský parlament

Nejvíce křesel v Evropském parlamentu obsadí podle odhadů Evropská lidová strana, která jich získá 28,36 % ziskem 213. Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu získá 190 křesel s výsledkem 25,30 %. Třetí místo obsadila Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (64 křesel, 8,52 %). Následují

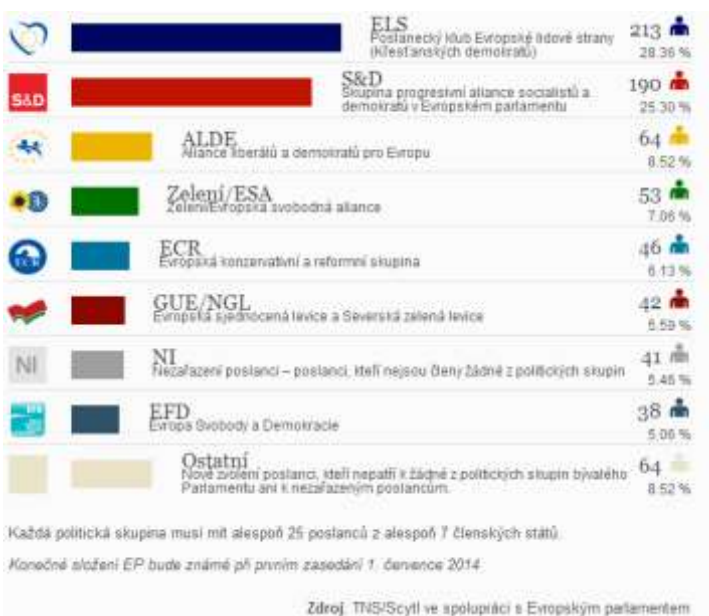
© CEVRO – Liberálně-konzervativní akademie 2014
www.cevro.cz, info@cevro.cz

Zpracoval: Lukáš Rieger

Zelení/Evropská svobodná aliance (53 křesel, 7,05 %), Evropská konzervativní a reformní skupina (46 křesel, 6,13 %), Evropská sjednocená levice a Severská levice (42 křesel, 5,59 %), Evropa Svobody a Demokracie (38 křesel, 5,06 %). Poslanci, kteří nejsou členy žádné politické strany, získali dohromady 105 křesel. **Tato čísla je nutné brát s rezervou, jelikož v současné době probíhají vyjednávání o vstupu jednotlivých stran do frakcí.**

Nejenom volby do Evropského parlamentu

Ve dvou zemích v EU byly volby do Evropského parlamentu spojeny s národními volbami. Velká Británie volila v některých oblastech do městských rad. Formálním vítězem se stali labouristé, kteří získali v městských radách o 105 křesel více než doposud. Druzí konzervativci naopak 97 křesel ztratili. Strana za nezávislost Spojeného království získala navíc 89 křesel v komunálních radách. Supervolební neděli pak zažili Belgičané, kteří kromě Evropského parlamentu volili jak do regionálních parlamentů, tak do parlamentu federálního. Federální parlamentní volby v Belgii vyhrála Nová vlámská aliance (NV-A), která získala 20,3 % hlasů (34 křesel ve 150členném parlamentu).

Zdroje:

- <http://www.vysledky-volby2014.eu/cs/election-results-2014.html>
- <http://www.faz.net/op900/event/europawahl/live/#/europa-t357-Deutschland>
- <http://www.bbc.com/news/events/vote2014/eu-uk-results>
- [http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/000cdcd9d4/Volebn%C3%AD-%C3%BA%C4%8Dast-\(1979-2009\).html](http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/000cdcd9d4/Volebn%C3%AD-%C3%BA%C4%8Dast-(1979-2009).html)
- <http://volby.idnes.cz/eurovolby-2014.aspx?t=e>
- <http://volby.cz/pls/ep2004/ep?xjazyk=CZ>
- http://www.lidovky.cz/belgicke-volby-ovladli-nacionaliste-neni-jasne-zda-sestavi-vladu-phm-zpravysvet.aspx?c=A140526_131545_In_zahranici_ttr
- <http://www.parties-and-elections.eu/belgium.html>
- <http://www.volby.cz/pls/ep2014/ep2111?xjazyk=CZ&xv=2&xt=3&xstrana=0>

